Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 88 (10471). Львів, пятниця 24. квітня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. пополуд.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 дол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Крівавим шляхом.

На марґінесі терористичних замахів в Болгарії.

Є це одна з тих країн, яка вже до самого долу похилилась під непосильним тягарем тріяночського мирового договору і його фатальних наслідків. Невеличкий нарід, — мало-що більший від українського населення Східної Галичини, — загартований у визвольницьких повстаннях і з цілком свіжою традицією балканських воєн, не зумів прийняти спокійно й зрівноважено удар, який завдав йому остаточний, зовсім для нього несподіваний, вислід останньої світової війни. Після втрати трьох провінцій, Македонії, Тракії і Добруджі, якими, наче шкурою медведя, обдарували себе Югославія, Греція і Румунія, і після усіх инших брутальних мирових клявзуль подиктованих побідниками, Болгарія не тільки перестала грати ролю активного чинника у міжнародній а з окрема балканській політиці, і не тільки підупала економічно, але й стала ареною внутрішньої звілої партійної і гурткової гризні. Накреслити виразні межі соціяльного укладу болгарського народу, визнатись серед нуртуючих у болгарському громадянстві течій і докладно визначити ролю, яку вони грають у практичному внутрішньо-політичному життю тієї держави — це, ніде правди діти, для всякого чужинця незвичайно важке завдання. Воно тим важче, що ось напр. сильні македонські організації, з якими мусить рахуватися кожний болгарський уряд і які гуртують біля себе крайні націоналістичні елементи, самі діляться на ріжні, взаємно ворогуючі табори. Навіть надзвичайно дужа під організаційним оглядом хліборобська партія пок. Стамбулійського — і вона ділиться на лівіційший й правійший відлами. Колиж взяти на увагу неминучі сліди, що їх залишають на психіці людини й її способах поведінки десятиліття воєнного й революційного ремесла, трохи лекше зрозуміємо, що штилєт, револьвер і бомба здобули собі право громадянства не тільки у просмиках македонських гір, але й — буквально — на вулицях болгарської столиці *).

Та можливо, що хворий організм, затроєний пілюлями, які казали йому проковтнути знахорі з Тріянону, видужав би, колиб не найшовся „той третій", який рішив використати його неміч для своїх власних цілей. Цим третім — є Комуністичний Інтернаціонал.

Маючи своєю завітньою мрією: всесвітню комуністичну революцію, і категоричним імперативом вживати всіх засобів задля приближення цієї мети, Москва надзвичайно зручно використовує безвихідне становище виснаженої, обеззброєної і роздертої внутрішніми міжусобицями Болгарії, щоби зробити з неї революційний авангард на Балкані, який згодом перекинув би червоний вогонь на північ — у середню і західну Европу. Охоча поміч, якої комуністи не щадять ані націоналістичним революційним македонським організаціям, ані політичним однодумцям Стамбулійського — одним і другим, що з комунізмом не мають нічого спільного та йдуть із ним одним фронтом, аби лише повалити уряд Цанкова, — і паралельно на власну руку ведена комуністична пропаганда, має саме на меті довести край над беріг пропасти анархії, з якої ратуваlaб його — червона чорноморська фльота, що завжди може найтись недалечко Варненського порту. Терористичні акти — це вже безпосередній засіб реалізації цього пляну. До них належить і вибух пекольної машини у величавому соборі Святої Неділі, під якого руїнами згинуло півтори сотні та віднесло рани біля тисячі учасників похорону теж саме скритовбитого популярного посла-генерала.

Атентат на короля Бориса, вбивство згаданого ген. Георгева й оця остання гекатомба невинних жертв, — всі три нові стовпи поставлені на крівавому шляху в одному лише тижні, — вказують, що кипіння у болгарському котлі досягло вже тої сили, яка грозить розсадити стіни. Можливо, що збільшена інтензивність комуністичної пропаганди в Болгарії стоїть у звязку з будь-що-будь болючою невдачею, яку большевики потерпіли в Югославії: хорватські патріоти з під стягу Радіча прийшли до висновку, що союз з Москвою їм невигідний та що швидше вони можуть згинути як знаряддя інтернаціональної комуніст. політики, ніж матимуть з неї користь задля відподження самостійної національної Хорватії — і зірвали союз. Таким робом події в Югославії надзвичайно ослабили вигляди на всебалканську комуністичну революцію, наслідком чого Болгарія знову удостоїлась більшої опіки й уваги.

Останні події у Болгарії, — наскільки вони звязані з акцією комуністів, — нагадали знову світові, що базою іствування комунізму, ґрунтом, на якому він зродився і від якого залежить ціла його будуччина, є все-таки Европа, а не Азія. Азія — це лише засіб шахування европейських великодержав. Москва використовує пообуджений націоналізм азійських народів задля підривання авторитету Великої Британії чи Франції і щоб залякувати Зєд. Держави Півн. Америки. А проте інтернаціональні революційні ідеї не закоріпляться ніколи там, де йде масовий рух проти всіх чужинців, проти всякої чужинецької експльоатації і всіх чужих впливів. І тому не так Комінтерн (чи пак Комісаріят закорд. справ СРСР, — бо це, як вже нераз писалось, de facto тільки дві ріжні вивіски) використовує Манджурію, Китай чи Індії, як навпаки: наростаюча стихія націоналізму азійських народів користає тимчасово з його союзу, на те, щоби у свій час змести у свойому краю усі зародки комуністичної агітації. Не дурно Сун-Ят-Сен, перший президент китайської республики й пізнійший союзник СРСР., на якого могилі Карахан склав червоний вінок в імени моск. правительства, залишив по собі память національного героя. На Далекому Сході повториться недавна короткотревала історія комуністичної московської приязни з творцем новітньої національної турецької республики Кемалем Пашою. Комуністична революція має вигляди на успіх тільки у тих народів, які вже перейшли всю скалю національних здобутків. Таких народів які вже „вижились би" з почувань вузько-національного патріотизму немає ще у світ, а в усякому разі їх нема в Азії.

А в Европі до таких народів либонь не належить і маленька покривджена Болгарія, жертва воєнного лихоліття і повоєнної психози. На превеликий жаль її нинішній уряд Цанкова хоче доказати це перелицитовуванням тих самих методів, що їх вживають його політичні противники та вороги всякої національної єдности. Терор тут, терор там — сліпий мстивий терор збирає катівські лаври, кровожадний молох тріюмфує і невідомо вже, де починається і де кінчається провокація. Крівавим шляхом іде історія болг. народу. І приходиться лише з найбільшим жалем і співчуттям глядіти, що стільки енергії, животворних сил і крови витрачується у братовбийчій борні, замісць служити внутрішній громадянській консолідації, одностайному відпорові чужинецьких затій і культурному звигові.

І. Н-н.

*) Софійський кореспондент „N. Fr. P." розказує про відносини в Софії на помимо таке: „...Саме недавно переводили в місті вуличну ревізію: замкнено одну вулицю, щоби перешукати прохожих що до зброї. І ось глядь! На поліцію зднесено не менше, як чотири великі ріжницькі коші, наповнені револьверами"...

Польща і Чехословаччина.

До візити Бенеша у Варшаві.

Чехословацький міністер закордонних справ д-р Едвард Бенеш приїхав 20. ц. м. до Варшави, щоби в атмосфері прихильности і довіря до сучасної Польщі підписати дві важні умови: торговельну й арбітражну. Вже на самому вступі Бенешевого побуту стрінув його у Варшаві неприємний інцидент. Самохід чехословацького міністра переїхав на вулицях Варшави газетного хлопця, зібрана товпа незвичайно нагально й ворожо протестувала проти цього випадку і тільки інтервенція урядових чинників вратувала Бенеша перед самосудом товпи. Хто зна, чи подія з варшавської вулиці не символізує тих взаємин, які сьогодня доводиться до успішного висновку у Варшаві.

Польща й Чехословаччина — дві держави, що повстали у висліді світової війни, від хвилі свого заіснування йшли окремими шляхами. Польща на всі боки вела війни, поширювала своє панування,

чужонаціональні простори до свого етнографічного ... з тенденцією стати суто-національною державою. Чехословаччина теж всмоктала в свій державний організм повном сильнішого чужоплеменні області, одначе не шляхом збройного захвату, тільки на основі менше або більше реального порозуміння. Чехословаччина зразу стала мініятурною б. Австрією, державою національностей. Обі республики одержали в спадщині дві ріжні системи правління: Польща комбінацію російсько-пруських прийомів влади з незначною домішкою австрійщини, а Чехословаччина розвинула в себе кращі прикмети австрійського правління. Тому й не диво, що тоді, як в Чехословаччині запанувала новочасна демократія.

Ясно, що в двох відмінних типах повоєнних держав не могло найтися спільної мови. Навпаки, кожний крок одної держави мусів бути уважаний замахом на інтереси другої. В такій атмосфері не лише ве-

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 288/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny, jako Trybunał prasowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 85 (10.446) z dnia 17. IV. 1925 r. pod tytułem 1) „Czy je na to rada?" między słowami: a) dijaczi w a: A toj, b) injiu a: Uspiszniśt zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) uk. uznał dokonaną 16. kwietnia 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl §. 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów, dnia 17. kwietnia 1925.

Hawel.

Red. czas. „Dilo" Pr. [illegible]/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 86 (10.447) z dnia 19. kwietnia 1925 [illegible] pod tytułem: 1) „I d[illegible]" [illegible] słowami: a) ideał a: Majże, b) ważnyj czas a: wydymy. 2) „Dwaciat' lit tomu" między słowami: a) zmahań a: Można, b) od słów: Prydje czas do końca tego artykułu, 3) D[illegible] śna pryczyna hołodu na zahidnych ukraińskych zemlach między słowami a) waluty a: Oł kurs, b) odraz a: Ounacze, c) chłopa a: [illegible] wkoroici, d) 6.10 wagoniw a: [illegible] e) od słów Nema do końca tego artykułu. 4) „Deń obnowy" między słowami Majbutne a: I baczyt. 5) „Masowi arestuwannia na Wołyni od słów Znowu [illegible] do W[illegible] 6) „Wełykdeń" między słowami Ukrainskoi [illegible] b) [illegible] a: [illegible] wami a) [illegible] a: Jasno, [illegible] Ale wsane c) [illegible] a: Ostaje zawiera znamiona zbrodni z 1, 2, 3, 4, 5, 6) [illegible] 65 a) ust. karn. uznał dokonaną w dniu 17.IV. 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i wydał zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 18. kwietnia 1925 r.

Hawel.

лиці політичні й господарські проблеми заплутували вузол непорозумінь, але й дрібні пограничні спори (справа Тешинського Шлеська і Яворини) поглиблювали розбіжности між сусідами.

Довгі часи Польща й Чехословаччина як близькі сусіди правувалися „за межу", та за тими сусідськими непорозуміннями крилися глибші причини. Польські політики не могли перетравити й переболіти того, що Чехословаччина включенням в свій організм Прикарпатської Руси відділила Польщу від ідейно й етнічно спорідненої з нею Мадярщини. Знову чеські політичні діячі, вберігаючи прикметне собі становище Пилата, все таки не допускали думки про остаточне й беззастережне приєднання Східної Галичини до Польщі, а тим самим не вірили вони у відмежування Чехословаччини від звязку з Великою Україною. Прага знищила польські мрії про безпосереднє сусідство з Мадярщиною та звязки з Югославією й Азрією, а Варшава завдала Чехословаччині ще болючіший удар, — поклавши у Карпатах непрохідну запору чехословацькому промислові на великих просторах европейського Сходу.

В таких умовах ніщо не могло ворожити можливости скорого порозуміння між сусідними республиками. В таких умовах жагуче бажання Польщі дійти до порозуміння з Чехословаччиною ще в р. 1921 (переговори польського посла Пільца і відвідини в Празі мін. Скірмунта) вовсім природно не могло увінчатися бажаним вислідом.

До тогож і проблема безпеки, під теперішню пору болючо актуальна, ріжно представляється в обох республиках. Головним своїм фронтом Чехословаччина звертається проти Мадярщини, лякаючись там реставрації габсбурської династії і звязаного з нею вибуяння все ще живих ревіндикаційних плянів. З тією метою невсипущий Бенеш склеїв кульгаву малу антанту. Знову-ж Польща, як згадано, великими симпатіями обдаровує Мадярщину згідно з принципом: Węgier — Polak dwa bratanki. Другою журбою Чехословаччини є невмируща думка про обєднання нинішньої Австрії з Німеччиною. І тут Польща не тільки не є заінтересована по лінії чехословацьких інтересів, але — навпаки — має протилежні інтереси. Бо оскільки Німеччина наситилась би приєднанням Австрії, остільки на якийсь час менше актуальною була би справа ревізії західних границь Польщі.

Якраз навпаки мається справа з Польщею, яка головних противників має в Німеччині і СРСР. Котрий з цих противників в даній хвилі небезпечніший, — важко сказати. Фактом є, що Німеччина вже виставила свої ревіндикаційні домагання, а СРСР, поки-що займається иншими справами, та це не значить, що в догідному моменті аналогічні вимоги до Польщі не будуть поставлені в далеко різкійшій формі і конкретнійшому змісті. Очевидно, польсько-чехословацький фронт у відношенні до СРСР, є абсурдом. Дещо спільного можна би добачити між Польщею й Чехословаччиною тільки супроти Німеччини. І на це головно звертає увагу польська преса, намагаючись у вимогах Німеччини супроти Польщі найти обєднюючий момент. Мовляв, агресивна політика Берліна, наступ на польські й чеські (?!) границі, кандидатура Гінденбурга, тези другого президентського кандидата Маркса про конечність ревізії польських західних границь, зріст монархічних настроїв в Німеччині, підважування основ версайського трактату і т. и., — все це головно загрожує Польщі, та за нею прийде на чергу і Чехословаччина.

Важко допустити, щоби отсі польські залякування з непереможною силою заваготіли над тверезим світоглядом Чехів. Не виключено, що відвідини Бенеша мають антинімецький характер, чисто демонстраційний напередодні президентських виборів, одначе ледви чи можна з цього приводу снувати думки про спільність польсько-чехословацьких інтересів. Тут в першу чергу рішає ґеографічне положення, а воно якраз не виправдує такої тісної спільности. Тоді, як Поляки снують мрії про грушки на вербі, Чехи думають про зовсім реальні речі, про експорт витворів чеського промислу й імпорт польського сирівця. Та цей реальний, нефантастичний бік справи вияснить нам зміст торговельного договору після його оголошення.

В усій цій історії нас цікавить що инше, а саме відношення Чехів до української політичної еміграції, українського національного руху на Прикарпатській Руси і справа українського університету в Празі. Ще перед приїздом Бенеша до Варшави польська преса донесла, що Чехи находяться у такій фазі, що вони готові примусити українську еміграцію вернути до Польщі, або виїхати до СРСР, а одночасно задумують зліквідувати український університет в Празі, який є костю в польськім горлі. Ця справа вимагає окремого розгляду.

Подув пацифізму.

Сміливі проєкти нового французького кабінету.

Кайо — центром уваги. — Болюче місце фінансів. — Зайва витрата гроша. — Віра в загальноевропейський ідеал.

Новий французький кабінет Пенлеве, складений у критичний мент для Франції, поставив на перше місце справу фінансів. Це було природне, що саме вона спричинила упадок попереднього. А що такі справи, як економічна санація, треба вирішати більше негайно, як кріза чисто політичні, які є вислідком боротьби ідей, то не диво, що вжито до цього й енергічного засобу.

Таким засобом є покликання в склад уряду особи Кайо, на якому зосереджується найбільша увага його найпалкійших прихильників та непоєднаних ворогів. Кайо має славу одного з найкращих фінансістів і з огляду на цей факт Пенлеве, як льогічний математик, не хоче рахуватись з його досить непопулярною славою як патріота. Хто в силі у критичний мент спасти державний скарб чесними засобами, цей може легко заслужити собі славу патріота. Реформи, які пропонує Кайо, є на перший погляд менше радикальні, ніж проєкти його попередника Клемантеля, а проте вони стануть предметом живійшої виміни суперечних думок.

Фінансова реформа Кайо, якої повна картина стане для нас ясною щойно по оголошенні повного тексту його декларації, уже нині влучає в найбільше болючі місця французької політики. Передусього Кайо хоче зірвати з чужоземними позичками, які заводять Францію у нетри щораз нових довгів. Він хоче піти за мудрістю французької приповідки: „добрі рахунки — творять добрих приятелів". Рівновагу буджету треба, на його думку, вдержати при помочі вроджених Французам чеснот: ощадности. Як найменше витрачувати гроша на зайві речі — ось головне гасло санації.

Та що таке зайва витрата гроша? — це справа не зовсім ясна для всіх у Франції. І саме тут приходить одна відповідь Кайо, яка безумовно схвилює велику частину французької суспільности, як уже хвилює деякі чужі народи. Кайо хоче припинити позички на збросння держав подружених з Францією. З цим вяже він обмеження буджету на французьку армію та фльоту. Кайо — завзятий пацифіст і вірить у можливість припинення війни шляхом порозуміння з ворожими державами. За цю ідею він упав з найвищого становища у державі на рівень засудженого зрадника, за неї довго терпів і її не вирікся. На два тижні перед вступленням до міністерського кабінету він помістив статтю про „Зєдинені Держави Европи", в якій підкреслив вагу ідеї, висловленої в одній з програмових промов Еріо в парлямен-

ПАВЛО ЛИСЯК.

Ненадійна стріча.

(спомин.)

З товаришем Степаном Крутієм ми бачились в останнє ще в початках війни.

Була рання весна. Нас, воєнних втікачів з Галичини, які перебували по ріжних місцевостях Австрії, почала помалу ловити воєнна рука. Молох війни і ненажертий фронт вимагали щораз нового жиру. Здовж Карпат і верхами гір, — по цей і по той бік хребта, вилась кровава смуга боєвої лінії, випиваючи немов апокаліптична бестія море людської крови. У напрямку на північ безупинно сунули непроглядні кольони військ і валки обозів, а невтомні поїзди день і ніч робили свою службу. Бо в Карпатах ішли титанічні бої між міліоновими арміями, що з божевільним завзяттям і не вважаючи на ніякі жертви змагались за перемогу одна над одною.

А в запіллю? Ніхтоб не повірив! Тиша, мир, безжурність, втіха життям і сірий будень. Перші місяці воєнного похмілля минули. Війна стала повсюдною появою. Вже й почали бути слідні перші познаки воєнного „доробкевичівського" добробуту, а головно в управилейованих націй небіжки Австрії — у Німців, Мадяр тай безсмертних синів Ізраїля. З першого похвату тодї вся ця братія взялась за безоглядну чистку пришельців зі Сходу, в першу-же чергу зрадників — Рутенів, які хіба повинні вважати для себе найвищою почестю — холодну смерть у Карпатах. Для кого? Для милосерної батьківщини тай доброзичливого монарха. Зате вони самі, ці управилейовані — вибирали для себе кращу пайку. Невважаючи на офіціяльний патріотичний гомін, більшість із них воліла наживати добро в безпешнім запіллю, ніж рискувати своїм життям і здоровлям у проклятих безвістях гірських хребтів та проваль.

Отже йшло все всюди лискавицею тай ще серед невимовно гнітучого настрою. Ледве хто побув який місяць, два, в кадровім вишколі, а вже його вдягали у повний фронтовий риштунок і гнали на північ. Люде ставали цілком німими і тупими машинами. Відірвані від рідної землі, загнані в чуже і вороже середовище, без сотика в кишені, позбавлені навіть найменшої вістки про те, що діялось дома — вони немов призначені на заріз вівці ждали, кожний зокрема, своєї черги. Де і кому прийшло тоді на гадку цікавитись такими „далекими" справами, як от, скажім: письменством, хоча би збіркою віршів... А прецінь!...

Раз ми муштрувались на хвилястій горбовині південної Словаччини, в околиці Пресбурга — тут, при самих виступах чудових Карпат, серед камінистих виноградників, тоді цілком запустілих — вже не тямлю гаразд: в яку пору... Досить: наш лютий комендант гримнув приказ „у розстрільну!" І ми немов стадо сірих горобців схопились з місць тай прожогом у виноградники... Здалека чути дальший приказ: „Лягай!" І ми в ту-ж мить впали в борозди... Лежимо, лежимо... слухаємо, що воно далі буде, а наш комендант немов би під землю пішов: ні слиху ні диху по нім. Згодом виявилося, що за ним прибіг тоді ордонанс від наставника школи і наш комендант, скинувши командування на найблизшого з черги підстаршину, — сам побіг „до рапорту!" А сарака — підстаршина не знав, що вдіяти, і оставив нас усіх на місцях лігма.

Так ми і лежимо. А тут сонце підходить на полудне. В череві млоїть і повіки мимохіть зaплющуються: простягнутиб втомлені ноги тай хребет і горілиць до неба полежати, подрімати і забути на хвилину про теперішність... Бо південне угорське сонце не таке, як наше — жарить здоровенно і навіть в зимі опянює сустави...

Я саме вжолобився в розігрітий камінний рівець виноградника, щоби ладно собі наплечник під голову підсунути, коли чую — хтось півшепотом озивається: „Товаришу!... дозволите?..."

До мене майже на чвораках сунеться округла, кремезна фігура і викарабкавшись на горбок коло моєї борозди — досить незугарно лягає поруч у другій борозді — на яких два, три кроки поруч.

— „Хто це такий?" — гадаю. Десь ніби і бачив цього вояку колись у життї, але в перший мент важко відгадати. Та певно, що не завважав у муравлищі товаришів зі старшинської школи.

А той неначе вгадуючи мої міркування, продовжує...

— „Не тямите з Перемишля, з гімназії?..." І починає досить живо, але немов зацукуючись, розказувати ріжні подробиці з гімназійних часів, з яких виходить, що мій співрозмовець також з Перемишля, ходив на кілька клас нижче, потім вештався десь по Німеччині, де працював по [illegible] фабриках як звичайний робітник і там його захопила війна. Тепер він тут, але цілком самітний, бо з ніким близше незнайомий. Зовсім прибитий тим, що з хати ніякісінької вістки немає. Його мати десь біля Мостиск — хто зна, чи здорова, жива...

І ми так помалу слово по слові зачинаємо балакати...

Щойно тепер приглядаюся близше мойому сусідові. В життї не доводилось зустріти тіла, збудованого з двох більш нескладних частин... Ага! — „прізвище!... прізвище?..." І я зі соромом признаюся в душі, що не знаю, як називається мій товариш, який так сердешно до мене забалакав. Але покищо і не питаюся.

Мабуть і він забув мені доповісти це, так, що аж вертаючись домів, я довідався від инших його назвище: Крутій. Степан Крутій..., яке тоді нагло живо пригадав, як це нераз буває з давно забутими епізодами життя, що немов камінь кинений на плесо води поринають, здалось би: безслідно в глибині, — а прецінь таки при відповідній нагоді добуваються ненароком на верх.

Тимчасом, як кажу, я далі розглядався в цікавій постаті товариша. В ній на перше місце вибивався обрис голови. Великанське, округле лице — темнавого коліру, на шкурі густо вицятковане дрібними червоними крапками. Здоровий, напрямий на кінці трохи закопилений ніс, так, начеб краяв на дві половини площину лиця. Підборідок гранчастий — вказував на скриту енергію та завзятість Стефана. Масні, трохи муринські уста були червоні аж сині. Брови густі, чорні, крісчаті.

(Продовження буде.)

ні: „Є народи, які мусять погодитись, тому, що їх співпраця для них необхідна“. Такими народами необхідними для Франції у нинішній мент загально-европейської економічної кризи вважає Кайо — Німеччину та Англію.

Кабінет Пенлеве поставив у першу чергу в своїй програмі: справу военної забезпеки і справу фінансів. Він хоче вирішати їх junctim. Націоналістична Франція ще з недавньої доби Пуанкаре входить нині на один з найбільше радикальних шляхів европейської політики, на який досить незмінною ходою вийшов у свій час Мекдонельд — англійський державний піонір геевропейського замирення. Не забуваймо, що в нинішнім французькім кабінеті є люде, які особисто прегарно ознайомлені з внутрішнім станом таких територій як наша і що вони здають собі справу з необхідности „щось зробити“ у хвості, який царить над „близьким Сходом“ Европи.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у лобі лихоліття!

Голод.

Віче в справі допомоги голодному селу.

В понеділок 20 цм. у салі Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові скликав місцевий Комітет допомоги голодному селу віче. Головував д-р Дмитро Левицький, реферат виголосив п. В. Целевич, звіт з діяльности місцевого Комітету і резолюції предложив інсп. І. Ліщинський.

Резолюції.

1) Віче Українців міста Львова стверджує:

2) Віче Українців м. Львова стверджує, що кредити з боку центральних польських властей, призначені на весняні засіви для земель, навіщених минулорічним недородом, не стоять у ніякій пропорції з фактичною потребою

3) Віче Українців м. Львова стверджує, що українське село ввійшло в стадію хронічного недожививання, отже потрібна плянова постійна ратункова акція. Тому витає оснування Красвого Комітету Допомоги „Голодуючому Селу“ і закликає всі верстви української суспільности і всі установи до якнайінтензивнішої піддержки допомоговій акції. Не сміє бути ні одного Українця-Громадянина і в краю і поза його межами, який не жертвуваби на ратування українського селянства одноднeвого заробітку, вгл. пятиденного доходу.

4) Зібрані на вічу Українці міста Львова закликають мешканців міст до скликування віч в справі допомоги голодуючому селу.

5) Українці м. Львова закликають синів на еміграції в Европі, та в першу чергу в Америці, до активної піддержки допомогової акції і до збирання жертв в тих країнах, де вони проживають

ОСТАННІ ВІСТИ.

Події в Болгарії.

По відомостям, які наспіли з Болгарії, влада Болгарії перейшла в руки мілітаристів з генералом Лазаровим на чолі. Влада короля і уряду обмежена. Король, який хотів виїхати за границю, має бути інтернований.

Цей конфлікт викликав факт, що король мав намір покликати новий кабінет до якого входили би також представники уміркованої опозиції. Військова ліга спротивилася цему як найгостріїше.

Арештування підозрілих осіб тревають далі. Між иншими арештовано всіх перебуваючих у Болгарії Росіян.

Доносять також, що Румунія рішена ввійти до Болгарії, якщо заворушення прибрали би більші розміри.

Дня 21. цм. відбулося засідання собрання. Президент міністрів Цанков заявив, що в соборі 140 осіб стратило життя, в тім 14 генералів.

Собраніє приняло закон в справі заведення стану облоги.

Конференція амбасадорів дозволила Болгарії на побільшення чисельного стану народньої міліції о 7000 осіб. Цей дозвіл є часовий і тратить силу з днем 31. травня.

Троцький на політ. овиді.

Віденський „Абенд“ довідується з Москви, що Троцький зовсім уже подужав. Він примирився зовсім із провідниками комуністичної партії й теперішними правителями СРСР. І небаром знову дістане якийсь високий уряд.

Заговір проти Прімо де Рівери.

Мадридська поліція впала на слід заговору на життя диктатора Еспанії ген. Прімо де Рівери. Централя заговірників була в Малязі.

Еріо през. палати.

Палата вибрала 266 голосами на 267 голосуючих Еріо президентом палати.

Революція в Португалії.

З Лісабони повідомляють, що мін. війни подався до димісії. Военні суди почали вже діяльність.

Посвяточне засідання сойму.

Дня 22. IV. було перше посвяточне засідання польського сойму. На засіданні явився мін. Бенеш. Марш. Ратай зложив візиту мін. Бенешові в дипл. льожі. Референт пос. Здзеховскі здав звіт із буджетового преліминаря на 1925 р. Видатки на 1925 р. виносять 2 міліярди 176 міл.

Японія звертає фльоту СРСР.

Між радянським і японським урядом прийшло до порозуміння в справі звороту добровольчої фльоти. Всі ці кораблі в найблизших днях перевезуть до Йокогами до диспозиції рад. консуля, а відси до Владивостока. Там СРСР. приділить їх до своєї фльоти.

Довіря для Пенлеве.

Палата депутованих ухвалила 304 гол. проти 218 заяву довіря для уряду.

Бюлетень Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу“.

Ч. 2. Квітень. 1925 р.

Діяльність Комітету Праці.

Комітет випустив і розіслав відозву до Українців, що мешкають в Америці; відозву розіслано до редакцій українських газет, громадським організаціям і окремим діячам в Сполучених Державах, Канаді і Бразилії.

На засіданню Комітету Праці дня 10. квітня ц. р. до складу комітету кооптовано: о. Вол. Садовського, п. О. Шепаровичеву, селян: Гр. Тершаківця, М. Кузьмина і Брездения, п. С. Городинську, радн. Е. Сельського, о. В. Лициняка і д-ра Старосольського.

Президія повідомляє членів Комітету Праці, що чергове засідання Комітету відбудеться в пятницю 17. квітня ц. р. о год. 6-ій вечер в ред. „Діла“.

Організаційний рух.

В селі Павлокомі березівського повіту завязано Місцевий Комітет Допомоги „Голодному селу“ під головуванням о. Миколая Добрянського. Комітет в міру своїх сил допомагає потребуючим допомоги в своїому селі. По обрахункам комітету потребуючих допомоги в селі є 47 родин; деякі з тих родин складаються з 10—12 душ. Місцевих засобів для допомоги обмаль.

В Бережанах вибрано тимчасовий ініціятивний Комітет Допомоги „Голодному селу“ з п. Ковальчуком-Ковальським на чолі.

При Українській Академічній Громаді в Берні (Чехословаччина) засновався Комітет Допомоги „Голодному Селу“ в складі: М. Ходевчука, М. Янова і М. Садовського.

Становище в борщівському повіті.

Найгірше випали жнива в минулому році в частині повіту положеній над Дністром. Там до неурожею опріч посухи причинився ще град, який випав саме перед жнивами. Град так само захопив смугами низку сіл в цілому повіті, як наприм. села: Вовківці, Мушкатівку, Звягинь, Тарнавку, Королівку і инші. Були околиці, де окремі господарі пшениці цілком не збирали; в кращих випадках з морга зібрали 5—6 кіп пшениці; копа пшениці в найкращих випадках видавала не більше 50 кг.

Підчас озимих засівів урядової допомоги в повіті не було; озиминих на цей рік засіяно менше як звичайно, головним чином із-за посухи і мишей. Наслідки неурожаю в повіті дають себе в знаки. Селяне масово випродують коней і худобу. Ціни на коней рівняючи з осінню впали на 50 проц. — Злидні серед селянства відбиваються на торговельному руховi по містах. Знизились значно обороти повітового кооперативного союзу. Заробітків місцевих нема. По трохи виїздять на роботи до Франції. Урядової допомоги на ярі засіви призначено 55 тис. зол.; з тих 19 тисяч зл. дістала велика посілість; зі сум призначених для дрібної посілости дістають запомоги передовсім Мазури.

Як жилось в Росії.

Селяне с. Щеплот на Яворівщині пишуть: „Приходить нам тепер цілковита загибіль. Прямо люде пухнуть з голоду. Дивувались люде тому недавно, що в Росії і на Україні — люде людей їли, ба того вже і в нас щоїно не видно. Голод, великий пан покаже найстрашнійші річи. А тут помочі нізвідки і нікого не обходить Гніхто нічо собі з цього не робить. Наша кооператива в селі може упасти, якщо селянам не прийде якась поміч. Усіх середників поживи брак як у багатого так і в бідного. Усіх зрівнано.„

Приклади до наслідування.

До Комітету Допомоги „Голодному Селу“ прибув старенький емеритований секретар скарбу Семен Кульчицький. Він заявив, „як австрійський емерит, грошей не маю і більше жертвувати як 3 (три) золотих не можу. Але є у мене трохи бульби, і я можу подарувати на допомогу голодному селу мішок бульби“. Комітет з подякою приняв пожертву секретаря Кульчицького.

П. Скрегота Іван замісць купувати напої алькоголічні на свята склав 5 зл. на допомогу голодуючому селу.

Дещо про українське народне мистецтво.

Політичні, соціяльні й економічні умовини, які причиняють розвиток або занепад мистецтва якоїсь нації, мають саме тепер великий вплив на його еволюційний стан у нас, на українських землях.

Бачимо не покладно на творах народнього мистецтва, на що згадані чинники ділають без осередно. І такі носила хуртовина, вплив західної культури в негативному напрямку й злидні буденного життя витворюють необхідність введення більше примітивних прикрас у всіх виробах артистичного промислу. Такий занепад бачимо сьогодні на писанках, вишивках, та подекуди й килимах.

Часто чуємо, що в якомусь селі малювали колись писанки, та це „колись“ було вже так давно, що ніяка бабуся не тямить їх вигляду. А в кількох місцевостях робили ще недавно килими, де нині ніхто й не береться до цього! Навіть вишивки в звязку з високою ціною ниток стають в останньому десятиліттю чимраз простіщі й бідніщі.

Так отже затрачуються, марніють ці справдішні перлини українського мистецтва, та майже ніхто у нас не дбає, щоби їх систематично зібрати й совсідити. А тимчасом крайня пора взятися за це. І так якось сталось, що чужинці — які тала неодну кращу монографію з царини нашої культури ніж ми самі, — й цим разом випередили нас. Бо вже в 1880 р. появилась публікація львівського промислового музею п. н. „Sztuka ludowa włościan na Rusi“, де в десяти теках, на поодиноких картах, представлено доволі старанно українські вишивки, килими, гончарські вироби, металеві, деревляні, та зразки писанок. Одначе цей твір є далеко неповний, бо навіть з Гуцульщини, котрій автор посвятив найбільше місця, взято на увагу лише деякі села. Подібні праці існують також в російській мові, на цю тему писали дещо й Німці, тільки у нас зробленого досі в цьому напрямі мало.

Отже щоби виповнити отсю прогалину в українській мистецькій літературі, та одночасно охоронити кращі предмети перед затратою, задумав я зібрати всі замітніщі зразки народнього мистецтва задля дослідів над розвитком їх орнаментальних форм, та щоб зіставити їх і відтворити у виді ілюстрованого альбому. Отся студія має обіймати взори поодиноких галузей національного мистецтва з усіх земель України. Хочу в ній доказати, звідкіля походять наші декоративні мотиви, як вони розвивались і якими дорогами переходили. Цим вона булаб також помічною для етнольогічних студій. Поміщені у тексті точні ілюстрації мають не лише зображувати можливо найбільше число творів українського народнього мистецтва, але ще й стати джерелом до ріжнородних орнаментальних композицій. Тоді ними зацікавляться й чужинці.

Звичайно, що годі все це перевести одній людині. І хоча я старатимуся на місці збирати отсі вироби, то всеж така тяжко бути всюди особисто. Саме в цій цілі звертаюся до ВП. Громадянства з проханням допомогти в цій справі. Мені залежить на інформаціях та збірці поодиноких виробів артистичного промислу наших селян із усіх українських земель. Тому кожний, кому ця справа не є байдужа, зволить ласкаво зголосити свою співучасть в отсій роботі під адресою: Дамян Горняткевич, артист-маляр. — Станиславів, вул. Мохнацького ч. 5.

З огляду на скупість місця не виготовлюю тут повного квестіонаря, а висилатиму його аж після одержання зголошень до заінтересованих цією справою. Поки-що обмежуюсь до слідуючих питань: в яких і скільки красках пишуть в даній місцевости писанки (чи галунки!) й виконують вишивки? В котрих селах малювали їх давнійше та чому занехали? Які імена мають місцеві писанки й вишивки? Яка краска переважає в писанках, а яка в вишивках? Чи взори писанок є схожі на взори вишивок? Чи орнамент буває ростинний чи геометричний? Які предмети народнього мистецтва (металеві, деревляні, гончарські, килими) продукують в селі? Через кого можна замовляти кращі їх зразки? Хто знає би підняти збирати ці речі й зі сусідських сіл?

Тепер прошу всіх з нагоди Великодня поцікавитись збіркою гарних писанок.

Вишивки зручнійше давати до відроблення (вишивання) комусь на місці, позаяк відмальовання їх — це доволі важка й довготревала праця.

Очевидно, всякі получені з тим видатки я радо повеpну.

Заявляю, що збірку, узискану заходами ВП. Громадянства, віддам готовою одному з українських музеїв, а прізвища інформаторів і помічників з повною вдячністю поміщу в даній книзі.

При цій нагоді складаю вже сьогодня повинну подяку всім тим, що причинились до повстання моєї дотеперішньої колекції. Зокрема дякую сердечно Вп. Добр. Климентині Лисенецькій за збірку прекрасних писанок і вишивок з Косова, як рівнож за її незвичайно цінні інформації відносно гуцульського мистецтва.

При помочі загадного повстав твір Шухевича „Гуцульщина“. Громадянство помагало також і д-ру Кордубі в його праці, і тому я радби сподіватися, що й мій поклик не лишиться без відгомону.

Дамян М. Горняткевич.

Як переведено шкільний плебісцит?

Вкаже громад, які внесли шкільні декларації з домаганням української мови навчання:

Повіт Стрий.

1. Бережниця 45 декларацій в імени 75 дітей, 2. Братківці 48 дек. за 117 дітей, 3. Ходовичі 49 дек. за 98 д., 4. Хромогорб 22 дек. за 35 д., 5. Дашава 78 дек. за 122 д., 6. Добряни 84 дек. за 132 д., 7. Довге 62 дек. за 95 д., 8. Довголука 77 дек. за 181 д., 9. Дуліби 98 дек. за 182 д., 10. Дівушиці малі 89 дек. за 111 д., 11. Дівушиці великі 159 дек. за 219 д., 12. Грабовець 57 дек. за 72 д., 13. Голобутів 53 дек. за 87 д., 14. Гуже 159 дек. за 207 д., 15. Кавчий кут 43 дек. за 79 д., 16. Кавсько 76 дек. за 101, 17. Колодниця 37 дек. за 52 д., 18. Комарів 46 дек. за 87 д., 19. Ярушичі 25 дек. за 45 д., 20. Конюхів 71 дек. за 104 д., 21. Любінці 69 дек. за 108 д., 22. Лисятичі 103 дек. за 151 д., 23. Луг лисятицький 25 дек. за 41 д., 24. Луг ходовичівський 22 дек. за 43 д., 25. Лани соколівські 57 дек. за 76 д., 26. Лотатники 20 дек. за 38 д. (жадають введення української мови навчання в школі в Бережниці), 27. Лукавиця горішна 32 дек. за 65 д., 28. Лукавиця долішна 27 дек. за 43 д., 29. Добрівляни 55 дек. за 70 д., 30. Монастирець 48 дек. за 70 д., 31. Моршин 45 дек. за 66 д., 32. Нежухів 74 дек. за 120 д., 33. Олексичі старі 39 за 43 д., 34. Пятничани 35 дек. за 57 д., 35. Підгірці 64 за 110 д., 36. Пукиничі 40 дек. за 63 д., 37. Сіхів 134 дек. за 199 д., 38. Семигинів 60 дек. за 93 д., 39. Стриганці 46 дек. за 61 д., 40. Стрий 312 дек. за 493 д., 41. Стрілків 66 дек. за 93 д., 42. Татарське 39 дек. 61 д., 43 Угорна 59 дек. за 101 д., 44. Верчани 92 дек. за 155 д., 45. Воля довголуцька 42 дек. за 75 д., 46. Віння 34 дек. за 74, 47. Завадів 81 дек. 129 д., 48. Заплатин внесено разом з містом Стриєм, 49. Жулин 113 дек. за 161 д., 50. Фалиш 42 дек. за 63 д., 51. Станків 51 дек. за 70 д., Угерсько 81 дек 81 дек. 125 д.

Разом 3.418 декларацій в імени 5.317 дітей. Надто внесено в справі тутешньої гімназії 301 декларацій іменем 350 дітей.

Громади Гельцендорф і Бригідав чисто німецькі, а громада Соколів чисто польська, тому з тих громад не внесено жадних декляорацій.

Щодо громади Розгірча, то громадяне підписали вправді 69 декл. іменем 102 дітей, однак „керовнік" громади і управитель школи в одній особі, п. Педенковскі заявив громадянам категорично, що він підписів легалізувати не буде. Двох громадян принесли підписані родичами декляраціЇ, а кружок УПТ. в Стрию віднісся з зажаленням до староства.

Староство завізвало Педенковского і наказало йому легалізувати і нас завідомило про це дня 27. березня ц. р. Негайно вислано спеціяльного делегата до Розгірча, який поучив батьків, що мають робити, однак ми не мали досі змоги провірити, що в цій справі сталося. На всякий випадок декляраціЇ більше не внесено. Справу треба допильнувати, може вдасться ще акцію перепровадити в осени.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Попереднє число „Діла" сконфіскувала прокуратура за два устуни з передової статті „Штунда" і за одно речення з новинки п. з. „Енергічне покакування карабінового приклазу".

— **Шевченківське свято в Рівному.** 5. квітня ц. р. українське громадянство м. Рівного на Волині святкувало річницю смерти Тараса Шевченка. Найбільша в місті саля театру Зафрана була виповнена по береги місцевою і приїзжою публикою. На салі можна було бачити декого з п. п. сенаторів, послів с'йму, визначних діячів Галичини та представників культурно-освітніх організацій повіту і міста. Загостили також на це свято представники влади і деякі діячі культурно-освітніх польських і жидівських організацій. Свято, на яке склалися в першій частині торжественна академія з рефератом, співами чималого хору в українських строях, соліями та декламаціями — а в другій половині вистава „Невольник", пройшло дуже величаво. Дохід з вечера в сумі 382 зол. призначено на приватну українську гімназію в Рівному, за що дирекція гімназії щиро вдячна. У влаштуванню цього свята прийняло участь усе місцеве українське громадянство за виїмком осиліківців.

— **Проти московських замахів.** 4 го квітня ц. р. Українська Жіноча Громада у Варшаві ухвалила слідуючу резолюцію з приводу ганебних виступів Росіян у національних справах: „Українська Жіноча Громада у Варшаві, довідавшись з часописів про характер, якого набрала праця 1-го зїзду російських діячів народньої освіти у Польщі, та про резолюцію, яку той зїзд ухвалив у національнім питанню, з обуренням протестує проти відношення російським суспільством, навіть на чужині безличних наступів на українство. Виявляючи на кожному кроці неуктво в національних питаннях взагалі, а в українському особливо, Росіяне разом з тим отверто демонструють старі окупантські настрої та змагання до єдиної неподільної Росії, і тому ми закликаємо українське громадянство дати найрішучійшу відсіч їхнім спробам причинити нашу національну справу та їхнім замахам на нашу культуру, та на наші національні змагання".

— **Концерт Богдана Бережницького.** Концерт нашого відомого челіста з Відня Богдана Бережницького відбудеться дня 2. травня (мая) в салі муз. Тов-а ім. М. Лисенка. На незвичайно цінну і цікаву програму складаються: концерт Saint-Saënsa, який виконав наш челіст в лютім в симфонічнім концерті у Відні з незвичайним успіхом, відтак старокласична соната Locatelli-ого, Regera: Cuita A-dur на віольончелю, Чайковського: варіяції на тему „rococo", які місцями питомо українським характером музики оправдують наші права до трактування Чайковського як українського композитора, — і кількі тільки дрібнійших кусників Барвінського: Думку, Бортнявича: Романцу і Клея Гле: Скерцо. Наша публика буде мати нагоду не тільки вподобуватися прекрасною грою нашого артиста, але і запізнатися з творами зовсім їм незнаними, бо в значній части у Львові невиконуваними. Фортепяновий супровід обняв дир. Василь Барвінський.

— **Хропіння причиною розводу.** В Льондоні перший раз в історії судівництва внесено до суду розводову жалобу, в якій мотивом останнього подається хропіння. Позов внесла пані Кампбель. Вона заявляє, що її муж у сні безперервно хропить та мурчить. Обі ці функції мужа не дають їй спати. Пані Кампбель просила мужа кілька разів, щоби він удався до лікарів за порадою, що він і зробив. Одначе лікування не помогло. І через те п. К. рішилася на розвід.

— **Засуд ксьондза Усаса.** Як відомо, ксьондза Усаса Поляки виміняли за Всхопкевіча. Катастрофа з Всхопкевічом і Багінським поцінила виміну. Кс. Усас утік був до польського консуляту в Мінську і хотів таким чином спасти себе від арештування. Та це йому не вдалося. Польський консуль мусів його віддати в руки большевиків. Усаса судили в Ленінграді. Акт обвинувачення закидував йому знущання, насилування, заспокоювання анормальних полових пристрастей і надуживання для цього свого урядового становища. Кс. Усас був членом мішаної польсько-радянської комісії. Суд засудив його на 6 літ тюрми та на заплату відшкодовання двом женщинам по 2000 зл. Поляки все одно зробили його національним героєм.

— **Радек „непевний"!** На недавно відбутому в Москві так. поширеному пленумі центрального комітету Комінтерна визнано Радека і німецьких комуністів Брандлера, Тальгаймера, Ф. Вольфа, Вальхера і Меллера винними в партійних ухилах, які виявилися в організованню фракцій у нутрі комуністичної партії. Радекові і товаришам ухвалено нагану та висловлено пересторогу перед сумними для них наслідками. У випадку продовжування фракційної діяльности вони опиняться поза комуністичною партією. Крім цього принято постанову, силою якої виключено Радека, Брандлера і Тальгаймера від праці в Комінтерні. Після перемоги Зінов'єва над Троцьким Радек являється другою більшою жертвою зінов'євської політики.

— **Великодня стрілянина та її наслідки.** В селі Щирецька Гута застрілив 12-літній Ф. Ярошевський свого товариша 15-літнього Івана Колодія. Обидва добули десь втяту рушницю та кілька куль і вийшли на пасовиско стріляти. На переміну стріляли до мети. Ярошевський маніпулював рушницею так нефортунно, що вона стрілила а куля попала Колодія в чоло над оком. По кількох годинах Колодій умер. Малого Ярошевського арештували та посадили до щирецької тюрми. Та невідомо, чи така поведінка з малолітним, до того мимовільним злочинцем доведе до якої небудь цілі.

— **Сальони розпусти.** При вул. Льва Сапіги ч. 59. у Львові відкрила поліція дім розпусти „вищого стилю". Вдова по податковому урядникові Вікторія Стакурска удержувала сальон для добірних дам і панів з львівського польського товариства. В сальоні сходилися вони між годиною 4 по пол. і год. 10 вечером. За вступ платили по 20 зол. пані Вікторії. А панам за услугу платили дуже дорого, бож це були панни і дами з товариства, що таким чином помагали собі здобувати капелюхи, костюми, перфуми і т. д. та відтяжували через те буджети своїх мужів. Та ці дами все одно були покривджені, бо половину зарібку мусіли давати пані Вікторії. Приїздили і панни та дами з провінції. Одна така панночка приїздила раз на два тижні доповнити гардеробу і мала нареченого високого урядника. При вул. Академічній відкрили другий подібний до того сальон.

— **Інспекція… поліції.** Львівська „Gazeta Poranna" доносить, що до Східної Галичини має зїхати на контролю чи інспекцію поліції головний комендант аж з Варшави. Ним є Марян Божецкі. Насамперед удасться він до тернопільського воєвідства а потім до станиславівського. В часі поворотку задержиться Божецкі у Львові коротко й зовсім слушно, бо львівська поліція міська та державна стоїть на незрівнаній висоті. Та взагалі дивно, що сюди приїздить якась контроля чи інспекція аж з Варшави. Там все одно некомпетентні судити про те, чи тут поліція справується добре чи зле. На нашу думку вона вся в нас знаменита і може багато дечого навчити варшавських інспекторів.

— **Пропаганда за полігамією в Европі.** Визначний французький публіцист Жорж Отекль опублікував працю про потребу введення полігамії в Европі. Книжка друкована в 120 тисячах примірників розійшлась на протязі одного місяця. Автор стоїть на становищі, що моногамія все мала своїх завзятих противників, які виходили зі заложення, що її треба завдячити страшний розвиток проституції, зростаючу кількість неслюбних дітей, злочинні вбивства немовлят, чимраз більше поширені розводи і накінець страшне поневолення жінотства, що не може вийти заміж. Сама Европа нараховує аж 18 міліонів жінок більше ніж мужчин. Тих 18 міліонів жінок засуджен на незамужність та всі трагічні її наслідки. Далі автор цитує цілий ряд високоавторитетних людей: фільософів, письменників, політиків і иньших, що заявилися за полігамією, як за легальною формою подружжя. Ідея полігамії стає отже легальною навіть в Европі. Та слід зазначити, що поза Европою чи не половина людства живе в полігамії.

На допомогу „Голодному Селу"

вложили в золотих:

3-ій виказ

жертводавців, які зложили на допомогу „Голодному Селу" в золотих в місяці квітні 1925 р. Вп. пп.: А. Кох. Остроленка 6·50, Петро Лесневський — Варшава 10, Маріян Олишкевич — Львів 20. Емілія Калайська — Станиславів 10, П. О. — Тернопіль 5, інж. Віктор Лучків — Мисловиці 20, Ізидор Громницький — Львів 50. Омелян Попович — Львів 10, Теодор Подлуський 5. о. Вол. Свистун — Ровділ 20, Кружок УПТ. ім. Грінченка (збірка під церквою св. Юра) 182·65, Волод. Гучковський, Львів 2, Вол. Паньків, Лодзь 5, Симеон Кульчицький, Львів 3.

4-ий виказ.

Корженьовський Федевич, Перемишль 15, збірка в церкві св. Петра і Павла, Львів 25·63, Учительський збір дівочої школи ім. Т. Шевченка у Львові, а то о. Омелян Горчинський 10, М. Ліщинська 6, М. Заячківська 5, Т. Ліщинська 4, М. Оссовська 2, Конст. Малицька 15, С. Пашкевич 5, Олена Прокеш 5, О. Ріппель 3, М. Торонська 5, М. Кромпель 5, разом 70. — Учениці дівочої школи ім. Т. Шевченка у Львові 1—7 кл. 53·10. — Учительський збір і учениці дівочої школи ім. Б. Грінченка, а то: Софія Федорчак 4, Анна Єзерська 2, Ефрозина Дорик 2 Романа Стеблецька 2·20, Ольга Ломага 2, Уляна Гладишовська 2, 7 кл. 3·60, 6 кл. 1·07, М. Недільська 2, 2-га кл. 3·20. 1-кл. 4·20, 4-кл. 3·40, разом 31·67 зл. (Д. б.).

ОПОВІСТКИ.

Кружок УПТ. ім. Бор. Грінченка уладжує для своїх членів дня 3. мая спільне свячене, яке сим разом відбудеться в поміщенню жіночої школи, площа св. Юра 5. партер на ліво. Дохід призначений на будову власної домівки. Запрошення скорше можна набути в Управі мужеської школи Городецька 95. І. пов. — *Комітет.*

Зїзд бувших учнів бучацької гімназії задумують уладити абсольвенти з року 1880. Ученики з бучацької гімназії з літ 1876 до 1884 і абсольвенти, що схотять взяти участь в зїзді, схотять подати адреси Якову Саліцькому генералові бригади у Львові, Магазинова 2, щоби можна було порозумітися. 1845 1—1

Ширші сходини членів т-ва „Союза Українок" у Львові відбудуться в пятницю 24. п. м. о год. 5. попол. в салі т-ва „Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22. В програмі відчит п. д-р Парфанович на тему боротьби жіноцтва з алькоголізмом.

ПОДЯКА.

Усім добрим людем, що допомогли нашій доньці, учениці Приватної Учительської Жіночої Семинарії С. С. Василіянок у Львові, Олі Слюзинській визволитися з тяжкої недуги, просимо прийняти нашу щиру й сердечну подяку. Особливо-ж велику й глибоку подяку приносимо Високопреподобній Матері Ігумені Вірі Слободян, Високопреподобній Матері Префекті Єронімі Кахникевич, Преподобній Сестрі Василії і В. Ш. п. п. проф. Шрамові, д-рові Олександрові Барвінському, д-рові Святославу Балеєві й послові до сойму Сергієві Козицькому. 1844 1—1

Валентина й Володимир Слюзинські.

Подяка.

Вп. Панові д-рові Зенонові Левицькому директорові шпиталя в Коломиї, за совісне переведення тяжкої операції і ратування моєї дружини від неминучої смерти складаю отсим щиру подяку.

1842 1—1 *Франц Залугович.*

Подяка.

Дня 8. квітня ц. р. невмолима смерть забрала нам Найдорожшу і Незабутню Матір і Бабусю пок. Елеонору зі Струтинських Ганкевичеву, вдову по нотарі в 49. році життя. Почуваємося до обовязку цею дорогою зложити нашу найщирішу прилюдну подяку Впр. Отцям, а то: дек. Красицькому, Соневицькому, сов. Білинському, Кисілевському, Козловському і Всч. об. Погорецькому, Монастирському і котрі мимо перешкод рано і безінтересовно прибули, оказали нам щиру прихильність і своєю присутністю, проводом похоронів причинилися до звеличання памяти Покійної, як також місцевому Хорові, котрий своєю участю причинився до звеличання похоронного обряду, та всім тим, що оказали нам своє співчуття і позвілі потрудилися відпровадити тлінні останки на місце вічного спочинку. — Монастириська, 12. квітня 1924. — *Ярослав, Влодан і Марося Проскурницькі, зять, донька і внук. Оля і Марійка Ганкевичівни, доньки.* 1—1

1846